

Nr 198.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1920 kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag
för bekämpande av arbetslösheten.*

(1:a avd.)

Uti den till riksdagen den 7 januari 1920 avlättna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 13 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlätas, å extra stat för år 1921 för bekämpande av arbetslösheten beräkna ett förslagsanslag, högst 2,000,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i den till riksdagen likaledes den 7 januari 1920 avlättna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1920 (nr 2), under åberopande av punkt 27 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, i vad detsamma avsåge förevarande tilläggsstat, föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlätas, å tilläggsstat för år 1920 för bekämpande av arbetslösheten beräkna ett förslagsanslag, högst, 8,000,000 kronor.

Slutligen har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåttna, den 5 mars 1920 dagtecknad proposition (nr 199), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för bekämpande av arbetslösheten, i huvudsaklig överens-

stämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder, anvisa *dels* på tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 8,000,000 kronor, *dels ock* på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 2,000,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokoll.

Efter framställning av Kungl. Maj:t har 1917 års riksdag å extra stat för år 1918 anvisat *dels* till täckande av kostnader för arbetslöshetens bekämpande under tiden den 1 december 1915—30 november 1916 ett förslagsanslag, högst, 918,500 kronor, *dels ock* för bekämpande av arbetslösheten i huvudsaklig enlighet med av Kungl. Maj:t föreslagna och av riksdagen godkända grunder ett förslagsanslag, högst, 11,500,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att därav förskottsvis redan under år 1917 utanordna erforderligt belopp.

Genom kungörelse den 7 december 1917 (svensk författningssamling nr 865) gjordes vissa ändringar i och tillägg till kungörelsen den 19 maj 1916.

För berörda ändamål anvisade sedermera 1918 års lagtima riksdag *dels* — utöver av 1917 års riksdag beviljade medel — på tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 12,000,000 kronor, *dels ock* för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 4,000,000 kronor.

Slutligen har 1919 års riksdag för enahanda ändamål anvisat *dels* — utöver av 1918 års lagtima riksdag beviljade medel — på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 8,000,000 kronor, *dels ock* på extra stat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 2,000,000 kronor.

I anslutning till de av 1918 års lagtima riksdag antagna grunderna i avseende å användandet av samtidigt beviljade anslag fastställdes genom kungörelse den 16 augusti 1918 (svensk författningssamling nr 748) vissa ändringar i och tillägg till kungörelserna den 19 maj 1916 och 7 december 1917 angående understöd åt medellösa arbetslösa samt bidrag av statsmedel därtill.

I statsrådsprotokollet har lämnats en ingående redogörelse för de åtgärder, som hittills företagits för bekämpande av arbetslösheten, och om förhållandena på arbetsmarknaden. Då det för behandlingen av den förevarande propositionen syntts vara av intresse att erfara, huru dessa förhållanden sedermera utvecklats sig under vårens lopp, har utskottet ansett sig böra fråna arbetslöshetskommissionen inhämta närmare upp-

*Utskottets
yttrande.*

lysningar i ämnet. Av dessa upplysningar har framgått, att förbättring i arbetstillgången inträffat samt att förhållandena å arbetsmarknaden för tillfället te sig ganska ljusa, ehuru dock enligt kommissionens mening stor ovisshet råder beträffande förhållandenas utveckling under återstoden av året.

Av det för innevarande år anvisade anslaget å 2,000,000 kronor hava hittills disponerats följande belopp:

Vissa arbeten å Malmslätt	kronor 298,700: —
» vägarbeten i Bohuslän	» 50,000: —
Allmän understödsverksamhet	» 50,000: —
Understödsverksamhet för f. d. tobaksarbetare	» 50,000: —
	summa kronor 448,700: —.

Till skogssällskapets statsarbeten anvisade medel för år 1919 beräknas lämna tillgång till dessa arbetens fullföljande intill ingången av juni månad 1920.

För återstående delen av innevarande år erfordras för arbetenas fortsättande 2,500,000 å 3,000,000 kronor.

Å innevarande års anslag finnes alltså odisponerat ungefär 1,500,000 kronor, varjämte medel finnas disponibla för skogssällskapets statsarbeten under en stor del av året.

*Utskottets
yttrande.*

Av de här ovan angivna av utskottet införskaffade uppgifter rörande arbetstillgången i riket synes framgå, att någon arbetslöshet för närvarande icke behöver råda. Ställningen å arbetsmarknaden under återstoden av år 1920 synes utskottet nu med en viss säkerhet kunna överblickas och torde någon arbetslöshet av större omfattning under sommaren och hösten 1920 icke vara att befara. Med hänsyn härtill och då utskottet jämväl anser en successiv avveckling av arbetslöshetskommissionens verksamhet önskvärd, kunde ifrågasättas, huruvida utöver de till kommissionens förfogande för detta år stående ännu odisponerade medel, omkring 1,500,000 kronor, ytterligare anslag för året skulle behöva beviljas. Utskottet har dock funnit försiktigheten bjuda, att ytterligare ett belopp, som lämpligen synes kunna begränsas till 3,000,000 kronor, anvisas, men förutsätter, att detta icke kommer till användning i andra fall, än där behovet kan anses oavvisligt.

Det av Kungl. Maj:t för 1921 års stat äskade anslaget, 2,000,000 kronor, anser utskottet kunna nedsättas till 1,000,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för bekämpande av arbetslösheten, i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över civilärenden den 5 mars 1920 angivna grunder, anvisa

- a) på tilläggsstat för år 1920 under sjätte huvudtiteln ett förslagsanslag, högst, 3,000,000 kronor,
- b) på extra stat för år 1921 under femte huvudtiteln ett förslagsanslag, högst, 1,000,000 kronor.

Stockholm den 8 juni 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 197.
